

2004. szeptember 16., csütörtök

7. felszólítja a fehérorosz hatóságokat, hogy azonnal engedjék szabadon Valerij Levonevszkijt, Alexander Vasziljevét és Mihail Larinicsét, valamint a rezsim összes többi bebörtönzött politikai ellenzójét,
8. üdvözlí az ENSZ Emberi Jogi Bizottságának azon döntését, hogy egy külön felelőst jelöljenek ki a fehéroroszországi emberi jogi helyzet nyomkövetésére, illetve üdvözlí azon célkitűzést, hogy egy emberi jogi oktatási programot dolgozzanak ki a társadalom valamennyi szektora számára,
9. felszólítja a belarusz hatóságokat, hogy tartsák tiszteletben a szakszervezeti jogokat, különösen a Fehéroroszország által is ratifikált ILO-egyezmények alapján garantált egyesülési jogot,
10. ismételten hangsúlyozza, hogy az EU Fehéroroszországgal való kapcsolatának alakulása a továbbiakban is azon fog múlni, hogy az ország milyen haladást ér el a demokratizálódás és a reformok terén,
11. felhívja az EU Tanácsának elnökségét, gyakoroljon nyomást a fehérorosz hatóságokra, hogy engedélyezzék egy európai parlamenti küldöttség Fehéroroszországba küldését a 2004. október 17-i választások megfigyelése céljából, illetve, hogy teremtsék meg a független megfigyelés feltételeit,
12. szorgalmazza, hogy a Bizottság a lehető legjobban aknázza ki a jelenlegi spontán, a csernobili gyermekek fehérorosz közösségei és az EU-tagországok néhány városa közötti, „Emberekől emberekhez” csereprogram adta lehetőségeket; ezzel kapcsolatban kéri egy e célnak szentelt keretrendszer kialakítását, amely révén támogatni lehet azokat a fehérorosz településeket, amelyek komolyan elkötelezettek a demokratikus értékek mellett,
13. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezen állásfoglalást a Bizottsághoz, a Tanácshoz, a tagállamok parlamentjeihez és kormányaihoz, Fehéroroszország kormányához és parlamentjéhez, valamint az EBESZ és az Európa Tanács Parlamenti Közgyűléséhez.

---

**P6\_TA(2004)0012**

## **Humanitárius helyzet Szudánban**

### **Az Európai Parlament állásfoglalása a szudáni Darfur régióról**

Az Európai Parlament,

- tekintettel a 2000. június 23-i, Cotonou-ban aláírt AKCS-EK partnerségi megállapodásra <sup>(1)</sup>,
- tekintettel a Szudáni Köztársaság 1998. június 30-án elfogadott alkotmányára,
- tekintettel az 1966. december 16-án elfogadott, a Szudáni Köztársaság által 1986. június 18-án ratifikált, polgári és politikai jogokról szóló nemzetközi egyezségokmányra,
- tekintettel az 1966. december 16-án elfogadott, a Szudáni Köztársaság által 1986. június 18-án ratifikált, gazdasági, szociális és kulturális jogokról szóló nemzetközi egyezségokmányra,
- tekintettel az 1989. november 20-án elfogadott, a Szudáni Köztársaság által 1990. szeptember 2-án ratifikált, a gyermekek jogairól szóló egyezményre,
- tekintettel az 1965. december 21-én elfogadott, a Szudáni Köztársaság által 1977. április 20-án ratifikált, a faji diszkrimináció minden formájának eltörléséről szóló nemzetközi egyezményre,
- tekintettel az 1981. június 27-én elfogadott, a Szudáni Köztársaság által 1986. február 18-án ratifikált, emberek és népek jogainak afrikai kartájára,
- tekintettel az 1948. december 9-én elfogadott, a népirtás büntetének megelőzéséről és büntetéséről szóló egyezményre,
- tekintettel a Nemzetközi Büntető Bíróság 2003. szeptember 12-én elfogadott Római Statútumára,

<sup>(1)</sup> HL L 317., 2000.12.15., 3. o.

**2004. szeptember 16., csütörtök**

- tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának 2004. június 11-én elfogadott, 1547 (2004) számú, valamint 2004. július 30-án elfogadott 1556 (2004) számú, a főtitkár Szudánról készített jelentéséről szóló határozatára, valamint a 2003. augusztus 26-án elfogadott, 1502 (2003) számú, az ENSZ munkatársainak, a kapcsolódó munkatársaknak és a humanitárius szervezetek munkatársainak a konfliktus zónákban történő védelméről szóló határozatára,
  - tekintettel a 2004. augusztus 5-én az ENSZ és a Szudáni Kormány közötti megállapodás eredményeként létrejött Darfur cselekvési tervre,
  - tekintettel az ENSZ főtitkárának 2004. szeptember 1-jei jelentésére,
  - tekintettel a 2004. január 26-i, a Szudánnal szembeni bizonyos megszorító intézkedésekről szóló 131/2004/EK tanácsi rendeletre<sup>(1)</sup>,
  - tekintettel a 2004. május 26-án a szudáni kormány és a Szudáni Népi Felszabadító Mozgalom/Hadsereg (SPLM/A) között létrejött jegyzőkönyvre,
  - tekintettel a Csádban, N'djamena városában 2004. április 8-án aláírt Humanitárius Tűzszüneti Egyezményre, valamint a fegyverszüneti bizottság felállításának feltételeiről és megfigyelőknek az Afrikai Unió égisze alatt Darfurba történő telepítéséről szóló, 2004. május 28-án Addis Abebában kötött megállapodásra,
  - tekintettel eljárási szabályzata 103. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel küldöttséget intézett Khartoumba és a szudáni Darfur régióba, valamint a csádi Abéchébe 2004. szeptember 2. és 7. között,
- B. mivel a darfuri régió folyamatos alulfejlesztésnek és gazdasági, illetve politikai marginalizálásnak volt kitéve,
- C. mivel 2003. februárjában Darfurban forradalom tört ki a kormány ellen a Szudáni Felszabadító Hadsereg (SLA) és az Igazság és Egyenlőség Mozgalom (JEM) vezetésével, és a kormány erre válaszul megkezdte egyes nomád törzsekből érkező civilek felfegyverzését, illetve légi csapásokat indított; mivel a civilek ellen intézett támadásokkal és a válogatás nélküli célpontok elleni bombatámadásokkal járó harcokban legalább harminc ezren meghaltak, több mint egy millió embert elűztek Szudán területén belül (*internally displaced people* – IDP), Csádban pedig több, mint kétszázezren váltak menekültté,
- D. D mivel elhangzottak olyan állítások, miszerint az eritreai kormány segítette az SLA és a JEM kiképzésében és felfegyverzésében,
- E. mivel a 2004. április 8-án aláírt tűzszünet ellenére Szudán kormánya továbbra is támogatásban részesítette a milíciákat és az ún. „Népi Védelmi Erőket” annak ellenére, hogy azok civileket öltek meg, nőkkel szemben szexuális erőszakot alkalmaztak, fosztogattak és általában erőszakos magatartást tanúsítottak,
- F. mivel a kormányerők a tűzszüneti megállapodást megsértve folytatták a légierő, köztük rakétával felszerelt helikopterek, illetve Antonov vagy MIG repülőgépek bevetését a gyalogos milíciák támogatására, illetve, hogy terrorizálják a falvakban és az IDP táborokban tartózkodó civileket azért, hogy kis magasságban végeztek repülést és még lövésekre is sor került; mivel küldöttsége tapasztalta, milyen hatással járt két közelmúltbeli helikopteres rakétatámadás egy SLA által ellenőrzött területen Észak-Darfurban a Gallab nevű falu közelében,
- G. mivel a menekültek és az IDP-k, akikkel a Parlament küldöttsége Csádban találkozott, azt állították, hogy valamennyien nem arab törzsekhez tartoznak, amely észrevételt megerősítették a terepen dolgozó nem kormányzati szervek jelentései,
- H. mivel a népirtásról szóló egyezmény II. cikke népirtás alatt a következő cselekmények bármelyikének, valamely nemzeti, népi, faji vagy vallási csoport, mint olyan, teljes vagy részleges megsemmisítésének szándékával való elkövetését érti: a csoport tagjainak megölése; a csoport tagjainak súlyos testi vagy lelki sérelem okozása; a csoportra megfontolva oly életfeltételek ráerőszakolása, melyeknek célja a csoport teljes vagy részleges fizikai elpusztulásának előidézése; oly intézkedések tétele, amelyek célja a csoporton belül a születések meggátolása; a csoport gyermekeinek más csoporthoz való erőszakos átvitele,

(<sup>1</sup>) HL L 21., 2004.01.28., 1. o.

2004. szeptember 16., csütörtök

- I. mivel a szudáni kormány arra történő hivatkozással indokolja a csapatok ismételt mozgását és megnövelt létszámát, hogy az ENSZ cselekvési terve lehetővé teszi „biztonsági zónák” létrehozását, ezek a csapatmozgások azonban valójában a tűzszüneti megállapodás megsértését jelentik,
- J. mivel a szudáni kormány a közelmúltban MIG repülőgépeket importált és továbbra is rendkívül nagy hadiköltségvetést tart fenn a szociális ellátásokba történő beruházások és a humanitárius segélyek rovására,
- K. mivel küldöttsége és a tűzszüneti bizottság közötti találkozók során felmerült, hogy inkább a tűzszüneti megfigyelők, nem pedig a megfigyelők katonai védelmét ellátók létszámának jelentős növelésére van szükség,
- L. mivel az EU összesen 287,8 millió euró értékben pénzügyi forrásokat mobilizált a darfuri humanitárius segély, a politikai folyamatok és a megfigyelői misszió céljából: 107 millió eurót a közösségi alapokból és 180,8 millió eurót pedig a tagállamok által biztosított kétoldalú hozzájárulásokból,
- M. mivel az Afrikai Unió rendkívül pozitív szerepet játszott a konfliktus lezárására, tűzszüneti megállapodás létrehozására és a még aláírásra váró, humanitárius kérdésekről szóló megállapodás létrehozására irányuló erőfeszítések során,
- N. mivel bár a kormány által ellenőrzés alatt tartott területeken a segélyekhez általában egyre könnyebb hozzájutni – elsősorban mivel ennek egyre kevesebb adminisztratív akadálya van –, a humanitárius szervezetek munkatársai nem tudnak eljutni a darfuri lakosság nagy részéhez, különösen a lázadók által felügyelt területeken, a biztonság, a garanciák és a logisztikai kapacitás hiánya, valamint az erős esőzések miatt,
- O. mivel a menekültek és az IDP-k, akikkel a Parlament küldöttsége Csádban találkozott, nem bíznak a szudáni hatóságokban és félnek a visszatéréstől mindaddig, amíg biztonságuk veszélyben forog,
- P. mivel a Darfurban elkövetett atrocitások fényében nem megfelelőek a törzsek közötti konfliktusok megoldására vonatkozó hagyományos mechanizmusok,
- Q. mivel a helyi hagyományos mechanizmusok már nem működnek úgy, mint egykor, ami megakadályozza a konfliktusrendezést, mert a szudáni kormány ezt a mechanizmust saját szabályával váltotta fel,
- R. mivel nem megfelelőek a szudáni kormány által megalkotott eljárások, amelyek azon nőkre vonatkoznak, akik Darfurban váltak szexuális erőszak áldozatává,
1. elítéli a szudáni kormányt azért, mert szándékosan támogatta Darfurban a különböző közösségekből származó civilek elleni támadásokat – falvakban, illetve később elűzöttek számára létesített központokban –, amelyek kiterjednek gyilkosságokra, nők elleni szexuális erőszak alkalmazására, fosztogatásra és általában erőszakos magatartásra;
  2. úgy véli, hogy Szudán kormányát évtizedeken át folyamatosan helytelen gazdálkodás, alulfejlesztés és az egyes közösségek és régiók, többek között Darfur gazdasági és politikai marginalizálása jellemezte és, hogy ez a helyzet, vagyis a jelenlegi rendszer antidemokratikus jellege váltotta ki a darfuri konfliktust,
  3. katonai helyett politikai megoldásra hív fel, amely a konfliktus lezárásának egyetlen módja;
  4. felhívja ezért a szudáni kormányt, az SLM/A-t valamint a JEM-t, hogy aktívabban vegyenek részt az Afrikai Unió égisze alatt zajló, abujai (Nigéria) békefolyamatban és, hogy szigorúan tartsák be a tűzszüneti megállapodást;
  5. felhívja a figyelmet a szudáni kormány és az SPLM/A közötti naivashai (Kenya) békefolyamat politikai fontosságára, amelyet az Afrikában az egyik leghosszabb ideje zajló konfliktus lezárásában játszhat, amely konfliktus csaknem kétmillió életet követelt és négymillió ember elűzéséhez vezetett; sürgeti ezért a szudáni kormányt, hogy a már megtett lényeges előrelépés alapján végelessé tegye ezt a béke-megállapodást;

**2004. szeptember 16., csütörtök**

6. felhív arra, hogy hangolják össze az abujai és a naivashai folyamatokat, ami végeredményben a nemzetközi közösség égisze alatt létrejövő globális és átfogó megállapodáshoz vezethet, amely biztosíthatja a demokráciát, illetve a hatalom és az erőforrások megosztását Szudán egész területén;
7. gratulál a Bizottságnak és a Tanácsnak azért, hogy a nemzetközi cselekvés élére állt a darfuri válság leküzdésében, különösen a tűzszüneti megállapodásra vonatkozó alkufolyamatban, az AU által vezetett tűzszüneti megfigyelő misszióban való részvételben, a humanitárius segítségnyújtásban, illetve a konfliktus megoldására irányuló politikai folyamat fejlesztésében;
8. hangsúlyozza annak szükségességét, hogy minél gyorsabban fizessék ki a humanitárius segítségnyújtási műveletekre és az Afrikai Uniónak szánt EU támogatásokat;
9. üdvözli az ENSZ főtitkár szudáni különleges képviselőjének a darfuri helyzet figyelemmel kísérésére való kinevezését a 2004. március 31-i parlamenti állásfoglalásban megfogalmazott felhívásának megfelelően<sup>(1)</sup>;
10. felkéri az ENSZ-et és az Afrikai Uniót, hogy jobban hangolják össze terveiket egy olyan helyzet elkerülése érdekében, melyben az ENSZ cselekvési terv szerinti ún. „biztonsági zónák” létrehozása lehetővé teheti a kormánycsapatok mozgásait és ezáltal veszélyeztetheti a tűzszüneti megállapodást; és úgy véli, hogy a csapatok bármilyen mozgása minden esetben a tűzszüneti megállapodás megsértésének tekintendő;
11. felhívja az ENSZ-et, hogy biztosítsa, miszerint a konfliktus valamennyi résztvevőjét, köztük az SLA/M-et és a JEM-et is meghallgatják a későbbi, Darfurra vonatkozó tervek vagy intézkedések kidolgozása során; illetve hogy biztosítsa a tűzszüneti bizottsággal folytatott konzultációt és koordinációt is;
12. felhívást intéz a tűzszüneti megfigyelők számának lényeges növelésére, amely az első lépés az Afrikai Unió fegyverszüneti bizottsága ellenőrzési képességének növeléséhez;
13. felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy erősítse meg az Afrikai Unió Addis Abeba-i katonai és civil személyzetét – beleértve a tervezést ellátó tisztviselők toborzását és képzését, illetve a parancsadási lánc fejlesztését – valamint khartoumi kapcsolattartó irodáját;
14. felhívja a szudáni kormányt, hogy haladéktalanul rendelje el Darfurban valamennyi harci gép leszállását;
15. felhívja a szudáni kormányt, hogy haladéktalanul engedjen szabadon valamennyi lelkiismereti okból fogva tartott személyt, beleértve azokat az ellenzékiet és emberi jogvédőket, akiket az Európai Parlament küldöttsége által a belügyminiszternek átadott levélben megneveztek;
16. sürgeti szudáni hatóságokat, hogy vessenek véget az emberiségellenes és háborús bűnök kitervelőinek és elkövetőinek, valamint az emberi jogok népirtással azonos megítélés alá eső mértékét elérő megsértéséért felelős személyeknek nyújtott amnesztiának és haladéktalanul állítsák őket bíróság elé; úgy véli, hogy ha Szudán nem képes szuverén joghatóságát gyakorolni, a nemzetközi közösségnek meg kell találnia annak a módját, hogy biztosítsa bíróság előtt történő felelősségre vonásukat, beleértve a jelenlegi szudáni rendszer felelőseit is; és felhívja a Tanácsot és a tagállamokat, hogy kérjék az ENSZ Biztonsági Tanácsát, hogy gyakorolja irányítási hatáskörét a Nemzetközi Büntető Bíróság Római Alapokmánya 13. cikkének b) pontja alapján;
17. felhívja a szudáni kormányt, hogy helyezze hatályon kívül a büntető törvénykönyv 48. cikkét annak biztosítása érdekében, hogy a nemi erőszakot szenvedett nők kezelésben részesüljenek az incidens bejelentését megelőzően vagy azt követően, és annak biztosítására, hogy minden erőfeszítést tegyenek meg a rendőrség kiképzésére a szexuális vagy nemi bűncselekmények megelőzése terén;
18. felhívja az ENSZ Biztonsági Tanácsát, hogy komolyan fontoljon meg egy átfogó fegyverembargót Szudán ellen, illetve egyéb célzott szankciókat azok ellen, akik az emberi jogok durva megsértéséért és más atrocitásokért felelősek, és biztosítsa, hogy az ilyen szankciók nem növelik a szudáni lakosság szenvedéseit;
19. felhívja a szudáni kormányt, hogy fogadja el az UNHCR emberi jogi megfigyelői számának növelését;

<sup>(1)</sup> P5\_TA(2004)0225.

2004. szeptember 16., csütörtök

20. felhívja a szudáni kormányt, hogy egyezzen bele egy olyan emberi jogi bizottság létrehozásába, amely képes függetlenül értékelni a darfuri régióban 2003 áprilisa óta elkövetett bűncselekményeket;
21. felhív a veszélyeztetett civilek védelmének és biztonságának növelésére hivatott nemzetközi rendőri erő létrehozásának megfontolására, amelynek célja, hogy tanáccsal lássa el és támogassa a szudáni rendőrséget, valamint, hogy állítsa helyre a civilek közötti bizalmat és biztonságérzetet;
22. felkéri a szudáni kormányt, hogy még inkább gyorsítsa fel a humanitárius szervezetek Khartoumba és azon túl utazó munkatársai vízuma kiállításának ügyét;
23. elítéli hat segélyszervezeti munkatárs SLA által augusztus 28. és szeptember 6. közötti fogva tartását és felhívja a régió valamennyi fegyveres csoportját, hogy szüntesse be a humanitárius munkában résztvevők elleni valamennyi támadást, és tegye lehetővé számukra, hogy feladatukat megfélemlítés nélkül végezhessék;
24. üdvözli az UNHCR és a csádi kormány közötti megállapodást, amely rendőrök csádi menekülttáborok köré történő telepítésére vonatkozik azok biztonságának megteremtése érdekében;
25. felhívja az EU tagállamokat, hogy bilaterális lépések helyett inkább hangolják össze az Afrikai Uniónak felajánlott támogatásukat az Afrikai Unióra ezen hatalmas nyomás idején nehezedő bürokratikus terhek csökkentése érdekében;
26. felhívja a konfliktusban résztvevő valamennyi felet, hogy tartózkodjon a 18 évnél fiatalabb gyermek katonák toborzásától és bevetésétől, és felhívja a szudáni hatóságokat, hogy a vonatkozó egyezményekben megállapítottak szerint részesítsék védelemben a menekült gyermekeket, különösen a felügyelet nélküli kiskorúakat;
27. sürgeti az eritreai kormányt, hogy semmilyen közvetlen vagy közvetett támogatást ne nyújtson a darfuri konfliktusban résztvevők részére;
28. felhívja Csád, Líbia és a Közép-afrikai Köztársaság kormányait, hogy szigorúbban ellenőrizzék a régióban zajló kézi lőfegyver kereskedelmet;
29. utasítja Elnökét, hogy továbbítsa ezen állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a szudáni kormánynak, az Afrikai Uniónak, az EU tagállamok, az Amerikai Egyesült Államok, Norvégia, Csád, Líbia, Eritrea, Egyiptom és Kína kormánynak, az ENSZ főtitkárának, az AKCS-EU Közös Parlamenti Közgyűlés társelnökeinek, valamint az AKCS Tanácsnak.

---

**P6\_TA(2004)0013**

## **Az iraki helyzet**

### **Az Európai Parlament iraki helyzettel kapcsolatos állásfoglalása**

*Az Európai Parlament,*

— tekintettel a korábbi, Irakról szóló 2002. május 16-i<sup>(1)</sup>, 2003. január 30-i<sup>(2)</sup> állásfoglalásaira, és a 2003. szeptember 24-i<sup>(3)</sup> ajánlására ugyanebben a témában, valamint az Európai Parlament és a Tanács 2004/155/EK sz. 2003. december 18-i<sup>(4)</sup> határozatára a rugalmassági eszközök intézményének Irak rehabilitációja és újjáépítése érdekében történő igénybeveteléről, az 1999. május 6-i intézményközi megállapodás 24. pontja alapján,

<sup>(1)</sup> HL C 180. E, 2003.7.31., 499. o.

<sup>(2)</sup> HL C 39. E, 2004.2.13., 67. o.

<sup>(3)</sup> HL C 77. E, 2004.3.26., 226. o.

<sup>(4)</sup> HL L 54., 2004.2.23., 1. o.